

**Toto dokážeme
urobiť: Prírodné
kúpalisko...**

str. 2

**Viktória zakotvila
v krajine tulipá-
nov...**

str. 5

**Spišský bajkerský
klenot ovládol
extrémnu 333...**

str. 8

Spišský

PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

I august 2018

editoriál

Mám rád naše kúpalisko. Už dlhé roky. Som konzervatívny človek a mám rád istoty. Kúpalisko v Spišskej Novej Vsi mi preto úplne vyhovuje. Pamätám sa, ako pred vyše 10 rokmi v lokálnej televízii pán Magdoško povedal: „Na kúpalisku pribudnú aj tobogaňe. Aj ďalšie atrakcie.“ Pomyslel som si, že doba si vyžaduje obrovské šmýkačky a množstvo ďalších atrakcií pre deti a dospelých, a tak ich budeme mať aj na našom kúpalisku. Jedna-dve malé šmýkačky pribudli, ale tým sa modernizácia ukončila. Naddlho. Ale ako vravím, ja mám naše kúpalisko rád. Je stále rovnaké a prijateľné sú aj ceny za vstup. A mesto namiesto obnovy a nákupu atrakcií môže dať ešte viac peňazí do verejného osvetľovania, pretože stále nefunguje tak, ako by sme si priali. Alebo nám za ušetrené postaví ďalších pár metrov cyklochodníka. Napísal nám jeden z našich čitateľov. Opisuje svoju skúsenosť z pododného kúpaliska, ktoré financuje mesto Rimavská Sobota. Volá sa Kurinec a vraj tam chodieval aj veľa Novovešťanov. Chápete to? Veď tu máme naše kúpalisko. Dlhé roky stále rovnaké, jednoducho istota. Ale priestor na názor by mal mať každý, tak ho nechávam aj nášmu čitateľovi. Píše: „V areáli sú okrem prírodnej vodnej plochy aj nové bazény. Dva s termálnou vodou, jeden plavecký a dva detské so šmýkačkami a rôznymi detskými atrakciami. Lacno a vcelku chutne sa tam najete. K areálu bezplatne každú polhodinku premáva z RS turistický vláčik, navyše k nemu vedie asfaltový cyklochodník. Každú hodinku prešla po areáli hliadka mestskej polície. Na prírodnej vodnej ploche mesto prenájomá vodné bicykle, loďky. A my sme tam počas troch dní stretli asi 4 spišskonovoveské rodiny.“ -le-

SPIŠSKÁ NOVÁ VES JE LEN JEDNA

Nálezy archeológov priamo v našom meste, alebo v jeho okrajových častiach (pod Blaumontom) dokazujú, že na území Spišskej Novej Vsi žili ľudia už tisícky rokov pred naším letopočtom. Ani sa im nedivím. Miesto na brehoch Hornádu (a ďalších menších potokov), chránené zo severu a juhu horami, k osídleniu priamo vyzýva.

Predmety, nájdené hlboko v zemi, sú dôkazom nesmiernej šikovnosti našich prapredkov. Malá banícka osada sa za stáročia rozrástla a zmenila na nádherné, nenapodobiteľné mesto. Jeho vzhľad a rozvoj je taký, akí sú jeho obyvatelia. Asi najväčšiu slávu zažilo ako sídlo spišských provincií. Stredovek mu svedčal. Prosperovalo a boli postavené jeho najvýznamnejšie budovy. Provinčný dom, kostoly a ďalšie stavby začali prirodzene vytvárať námestie, jedinečné zelené srdce vznikajúceho mesta. To prežilo svoje vrcholy aj menej úspešné obdobia. Časy, keď sa sem ľudia sťa-

hovali kvôli bohatstvu a pracovným príležitostiam, ale aj časy, kedy ľudia z rovnakých dôvodov museli svoje rodné mesto opúšťať. Spišská Nová Ves to všetko hrdo zvládla. A určite zvládne aj všetky výzvy budúcnosti. Pre nás, jej obyvateľov, bude vždy tým najkrajším miestom pre život. Poznáte ten pocit, pri návrate domov, keď sa po pár dňoch, týždňoch, mesiacoch, či ne- bodaj rokoch, pred nami zjaví známa silueta mesta s dominantnou vežou. Radosť a úľava, že naše mesto tu je - nezmenené, krásne a silné.

A teraz trochu odľahčene. Jedinečnosť môžu Spišskej Novej Vsi závidieť

aj oveľa známejšie, väčšie a bohatšie mestá. Napríklad Londýn a Paríž. Mestá s rovnakými názvami nájdete aj v USA. Rekordérom v tejto oblasti je asi švajčiarska Ženeva. Miest s tým istým menom je vo svete viac než 20. Dokonca aj Prahu nenájdete iba v Čechách, ale aj neďaleko Lučenca. Hovorí sa, že všetky cesty vedú do Ríma. Kto vie však, či do toho v Taliansku? Mesto s menom Rím nájdete vo viacerých krajinách - v Austrálii, Brazílii, Mexiku, Peru, Rumunsku, Španielsku, USA a dokonca aj v Lesothe.

Spišskú Novú Ves nájdú návštevníci z celého sveta, ale hlavne jej obyvate-

lia, iba na východe Slovenska. Mesto, ktoré je bránou do raja, s výhľadom na úžasné Vysoké Tatry, mesto s najvyššou kostolnou vežou a najdlhším šošovkovitým námestím na Slovensku. A s nevyčerpaným potenciálom. Schopnosti Novovešťanov sa odrážajú v úspešnej histórii a i v súčasnom vzhľade mesta v srdci Spiša a Slovenska. Je tomu presne 750 rokov, kedy sa objavuje v prvej písomnej zmienke. Dôvod na oslavu i na povzbudenie prispieť k tomu, aby bola Spišská Nová Ves nielen krásnou, ale aj úspešnejšou pre všetkých, ktorí v nej žijú a žiť chcú.

-le-

TOTO DOKÁŽEME UROBIŤ PRÍRODNÉ KÚPALISKO

Na stránkach Spišského Patriota som verejne oznámil svoju kandidatúru na primátora Spišskej Novej Vsi. Rovnako verejne chcem od teraz čitateľov informovať o konkrétnych krokoch, ktoré plánujem v tejto funkcii urobiť. Oplyvniť by mali každého Novovešťana, pretože mojím heslom je „**Pomáhať tak, aby to všetci cítili**“. Ako prvý vám predstavím projekt vytvorenia oddychovej zóny na sídlisku Mier „bývalé plážové kúpalisko“

Voda je životadarná tekutina. AJ zakladatelia nášho mesta začali svoje domy stavať nebrehoch Hornádu. Nie náhodou. A vodu v meste považujem za veľmi dôležitú aj ja. Uplynulo viac než 12 rokov od chvíle, keď mesto vypracovalo nový územný plán. Dokument, ktorým by sa mali riadiť celé generácie úradníkov a politikov riadiacich život v Spišskej Novej Vsi. Jednou z úloh, ktoré tento územný plán stanovil, bolo vybudovanie Oddychovo-sportovej zóny na ľavom brehu Hornádu. Na miestach, kde bývalo plážové kúpalisko a v jeho okolí. Od vtedy na tomto území akurát postavili TESCO.

Roky tam stojí záhradkárka osada a v posledných rokoch si časť územia začali pretvárať na Zázračné zelené miesto dobrovoľníci z občianskych združení. Tým aj upozornili na nevyužívaný potenciál celého územia.

Som presvedčený, že najväčšie sídlisko Spišskej Novej Vsi si zaslúži oddychovú zónu. Mojou predstavou je obnoviť vodnú nádrž. Nie ako kúpalisko, ale ako umelé jazero s vegetáciou okolo neho. Vybudovať park s lavičkami,

piknikovými sedeniami. Priestor na hry, voľnočasové športy a veľké detské ihrisko. Takisto chcem vybudovať chodník k sídlisku Západ a nový cyklochodník na ľavej strane Hornádu, od fľudra po zimný štadión. Oveľa jednoduchší ako je na druhej strane. Pred fľudrom postavíme jednoduchú lávku cez Hornád pre cyklistov. Som pripravený zmeniť burinu zarastený priestor na miesto, kde budú ľudia radi chodiť, tráviť aktívne svoj voľný čas a stretávať sa. Zároveň sa zlepši prepojenie mesta so sídliskom Západ. Nápadov pre využitie tohoto miesta mám ešte viac a zároveň verím, že dobrými myšlienkami prispejú aj Novovešťania, hlavne obyvatelia sídliska Mier.

Rastó Javorský

šuškanda

Už štvrt' storočia pracujem ako novinár. A verte mi, že som sa už stretol s kdečím a s kdekým. S láskou, obetavosťou i skromnosťou, ale aj s bolesťou, podvodmi, aroganciou a zastrašovaním. Nekonečné množstvo prípadov, kedy ľudia doplácajú na bezohľadnosť mocných, je len dôkazom toho, že právny štát na Slovensku nielenže nemáme, ale v jeho budovaní sme za takmer 30 rokov ďaleko nepokročili. Ešte stále nemáme dokončené ani len základy. Občianska spoločnosť je pomenovanie systému fungujúceho a zohľadňujúceho v prvom rade potreby a názory obyčajných občanov. Systému, v ktorom hrá tú najdôležitejšiu úlohu v spoločnosti stredná trieda. Teda systému, ktorý na Slovensku nemáme. Systému, ktorý však v mnohých krajinách priniesol prosperitu a spokojnosť ľudí. Najväčším nepriateľom občianskej spoločnosti je posadnutosť mocou zo strany politikov a veľkopodnikateľov. Tí spoločne vytvárajú oligarchiu, v ktorej je všetka moc sústredená práve v rukách týchto ľudí. Aj moc nad životom a smrťou ostatných. Spoločnosť je rozdelená na mocných bohatých a bezmocných chudobných. S úzkou skupinou strednej triedy. A tak aj Slovensko svojim rozdelením pripomína skôr Rusko, ako západné demokracie, ktoré si tak radi dávajú naši politici za vzor. Je o tom smutnejšie sledovať, že tí, ktorí majú tento stav na svedomí, sa držia v rebríčkoch obľúbenosti stále hore. Krčmy a námestia sú plné rečí o tom, ako ťažko sa ľuďom žije. A tí, ktorí ich vedú nevyužívajú ani jedinou príležitosť zmeniť to k lepšiemu. Tou príležitosťou je zvoliť si vo voľbách niekoho iného ako pôvodcov všetkého zla, ktoré tak kritizujú.

-le-

KANDIDÁTI NA POSLANCOV

Dnes Vám v Spišskom Patriote začíname predstavovať ľudí, ktorí sa rozhodli pracovať pre mesto. Chcú sa stať poslancami mestského zastupiteľstva a v ňom presadzovať potreby a názory svojich voličov. Zlepšiť život Novovešťanov, kontrolovať využívanie financií z mestského rozpočtu a byť hlasom ľudí. Hlasom, ktorý nebude umlčaný straníckymi príkazmi, hlasom, ktorý si nebude možné kúpiť, ani ho zastrašiť. Táto generácia poslancov chce zmeniť zabehnutý systém, v ktorom často vlastný názor poslancovi vnúti stranícka centrála a pri hlasovaní býva dôležitejšia poslušnosť, než zdravý rozum. Viac vám o sebe predstavia samotní kandidáti.

Rodák zo Spišskej Novej Vsi a lokálpatriot ako sa patrí. V auguste oslávi 43 rokov. Celé ich prežil vo svojom rodnom meste, s výnimkou štúdia na Strednej lesníckej škole v Prešove. Patrí k tým mála ľuďom, ktorí sú už v stredoškolskom veku rozhodnutí, čo chcú v živote robiť a svoj názor nezmenia. Dodnes pracuje ako lesník v spoločnosti Lesy mesta Spišská Nová Ves. A kto ho pozná z profesionálnej stránky nemôže povedať iné než to, že je to správny chlap na správnom mieste. Šťastne ženatý otec dvoch šikovných chlapcov vysvetľuje svoje rozhodnutie kandidovať na poslanca Mestského zastupiteľstva v Spišskej Novej Vsi takto: „*O politiku som sa vždy zaujímal. Rozoberal som ju v rozhovoroch s priateľmi, podobne ako futbal a ženy. Dospel som do veku, kedy mi nestačí o niečom iba hovoriť, nechcem sa chlácholiť alibistickým tvrdením, že nemám možnosti, ako meniť veci k lepšiemu. Na futbal som už prístárý a svoju manželku by som nevymenil. Komunálna politika je ale výzvou dokázať urobiť niečo aj pre iných. Keď vidím, ako svoju prácu dlhé roky vykonávajú niektorí poslanci, nemám najmenšiu pochybnosť, že to dokážem robiť lepšie. Minimálne aktívnejšie a ochotnejšie nielen načúvať, ale aj presadzovať názory Novovešťanov, ktorých by som, v prípade zvolenia, mohol zastupovať. Podľa mňa je poslanec prostredníkom medzi občanmi a vedením Mestského úradu. A ak som sa rozhodol, že sa takýmto poslancom chcem stať, beriem na seba aj tú mieru zodpovednosti, že problémy ľudí sa stanú aj mojimi problémami a mienim ich riešiť s rovnakou snahou a aktivitou.*“

Jednou z dôležitých podmienok dobrej poslanskej práce je aj úprimne dobrý vzťah k mestu a jeho poznanie. V tejto súvislosti Oliver Buza hovorí: „*Dostali sme do vienka jeden nádherný kus zeme. Spišská Nová Ves je krásavica na Hornáde. Keď už používam poetické prirovnania, tak musím dodať, že v posledných rokoch mi začala pripomínať krásnu Šípkovú Ruženku. Ako keby zaspala a čakala na božka princa. Späť do reality. Princ nepride. Dôležitá je práca, aktivita a zodpovedné konanie každého, kto môže a chce k rozvoju mesta prispieť. Šťastie praje pripraveným a ja podporujem kandidatúru Rastó Javorského na post primátora Spišskej Novej Vsi. Pretože viem, že je na takúto prácu dobre pripravený. V jeho projektoch vidím veľkú nádej, že mesto sa s novou krvou pohne vpred rýchlejšie a bez podozrení z klientelizmu, úplatkárstva a rodinkárstva.*“

Možnosti práce poslancov vyplývajú z kompetencií, ktoré mestu určuje zákon. Je potrebné, aby v poslaneckých laviciach sedeli odborníci. Nie na všetko, pretože tí, ktorí tvrdia, že rozumujú všetkému, zvyčajne nerozumejú ničomu. A v čom sa cítí byť najviac doma Oliver Buza? „*Už 4 roky pracujem ako člen Mestského výboru č.8. V spolupráci s poslancami riešime problémy s parkovaním, kvalitou chodníkov a ciest, ale aj obyčajné problémy jednotlivcov. Neexistujú malé problémy a každý Novovešťan si zaslúži pozornosť. S týmto krédom by som chcel pracovať aj ako poslanec. Najviac by som chcel reali-*

OLIVER BÚZA

„Navždy veriť v to, čo sme a na ničom inom nezáleží“

zovať svoje myšlienky, ale aj nápady iných ľudí v oblasti životného prostredia a športu. A v týchto oblastiach je mesto svojim obyvateľom veľa dlžné. Mal som to šťastie a mohol som dosť cestovať. V zahraničí som videl to dobré, aj to zlé. Inšpiratívne veci sa týkajú najmä efektívneho využívania zelene v meste a vzťah k tejto zeleni. Rovnako aj rozumné budovanie cyklotrás a rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu. Ešte viac ma bolí, ako trpí šport v meste, ktoré v minulosti vychovalo reprezentantov v mnohých druhoch športu. Môj názor je, že mesto by malo dotovať len mládežnícky šport podľa vopred dohodnutého kľúča, ktorý nesmie byť ovplyvnený žiadnymi „bočnými“, zväčša politickými vplyvmi. Zároveň by malo vytvárať podmienky na „profesionálny“ šport, tým, že by na športoviskách len „svietilo a kúrilo“, ostatné by malo byť v réžii samotných klubov a v schopnostiach ich generálnych manažérov, či predsedov.“

Spišská Nová Ves dostala od svojich zakladateľov do vienka výnimočnú krásu. Čím by mala, podľa Olivera Búzu, prispieť súčasná generácia jej obyvateľov?

„*Zachovať a starať sa o to, čo už tu máme. Naše mesto v minulosti patrilo k tým najprogresívnejším. Ako prví sme zavádzali verejné osvetlenie, boli sme sídlom spišských provincií. Je preto potrebné reagovať aj na podnety doby. Prajem si, aby sa Spišská Nová Ves stala moderným „smart city“, bolo by napríklad fajn, ak by o podstatných veciach, či obrovských investíciách rozhodovalo elektronické referendum. Taktiež by sa mali vo väčšej miere využívať alternatívne zdroje energie. Je toho určite viac, čo by sa malo v našom meste posunúť vpred. Spevák legendárnej skupiny Metallica, James Hetfield, v piesni „Nothing else matters“ spieva – „Navždy veriť v to, čo sme a na ničom inom nezáleží“. Snažím sa už mnoho rokov riadiť sa týmto mottom. Stačí veriť v svoje schopnosti, častokrát použiť vlastný rozum, či um našich starých otcov a ono to pôjde. Chcem sa dožiť, aby sa prijímali len dobré návrhy a riešenia, ktoré pomôžu občanom lepšie žiť v tomto našom nádhernom meste.*“

-le-

HREBENDOVKA Č. 4

STARÁ LUBOVŇA - ELIAŠOVKA - HORA ZVIR - LITMANOVÁ - SEDLO ROZDIEL - WYSOKIE SKALKI - WYSOKI WIERCH - LESNÍCKE SEDLO - ČERVENÝ KLÁŠTOR

Keď som sa rozhodol symbolicky prekročiť rieku Poprad a doviest svoje krosná s batohom kníh „Jak vipiješ, ta šmakuje“ do Lubovnianskej vrchoviny, netušil som, že ma čaká turistika, v tak malebnej a čarokrásnej časti Spiša. A aby som vám tento kraj predstavil čo najvernejšie a najúprimnejšie, ponúknem vám jeho prehliadku cez objektív fotoaparátu, lebo na mnohých miestach tu slová obdivu i údivu nestačia. A zábery sú zámerne poskladané v poradí, v akom som touto krajinou (a najmenej z jednej tretiny v Poľsku) s pootvorenými ústami a otvorenou uzávierkou svojho Olympusu, putoval.

FAKTY Z TRASY Č. 4:
spolu prejdenej kilometrov: 52
najnižší bod: Stará Ľubovňa, 545 mnm
najvyšší bod: Eliašovka, 1030 mnm
čistý čas prechodu: 11 hod.
priemerná rýchlosť: 4,7 km/hod.

Nad rusínskou dedinou JARABINA sa otvárajú prvé nádherné výhľady do údolia rieky Poprad a na horizonte pohľady na Levočské vrchy, odkiaľ som v minulej etape prišiel.

Výstup do sedla ČERTIAŽE vedie po dlhých lúkach a dá zabrat nohám i pľúcam, ale je turisticky zaujímavý, lebo mu predchádzajú netradičné pasáže Jarabinského prielomu.

Po krátkej a neplodnej debate s mladými poľskými „harcerkami“ sme vystúpali na nedávno vystavanú rozhľadňu na hore ELIAŠOVKA, s panorámou poľskej strany Zamaguria.

Legendárna hora ZVIR bola počuť už z lesa cez reproduktory, ktoré hlásali ústami kňazov slovo božie, do duší desiatok veriacich, že opäť uvidia ten zázrak spred 28 rokov.

Prvé stretnutie s poľskými ovečkami, čuvačom i bačom na štátnej hranici v SEDLE ROZDIEL a potom už po území, lemovanom červeno bielymi kameňmi slovensko-poľského pohraničia.

Putovanie HREBEŇOM LUBOVNIANSKEJ VRCHOVINY po modrej turistickej značke zvlneným terénom, s širokými lúkami na jednej a hlbokými lesmi na druhej strane.

Ihlany WYSOKICH SKALK vás turisticky potrápia, lebo neustále kopírujete terén prudko hore a dole, ale odmena, vo forme výhľadov (a zas na poľskú stranu) stojí za tú námahu.

Turistickou dominantou trasy je WYSOKI WIERCH, z ktorého už vedie žltá značka, dole, do údolia, chvalabohu (po viac, ako dvoch hodinách) na rodnú slovenskú zem.

Jeden z fantastických pohľadov z Vysokého vrchu je i na juh, do doliny, cez rozložené lúky, polia a pasienky na rázovitú zamagurskú dedinku HALIGOVCE.

Ak ste ešte neboli na LESNÍCKOM SEDLE, je to akurátny tip na cyklopotulky, lebo krajina okolo svojim profilom ponúka nekonečné možnosti cykloturistických trás.

DUNAJEC a legendárne TRI KORUNKY sú sladkou odmenou za ťažkú poldennú turistiku, ibaže musíte odfiltrovať turistický priemysel, čo si už aj tu našiel svoje biznisstanovisko.

Čakanie na autobus, či odvoz do „základného tábora“, či oddych od virvaru nekonečného množstva ľudí, si môžete skrátiť, napríklad prehliadkou ČERVENÉHO KLÁŠTORA.

Rýnska veža - nočný pohľad.

S HUSĽAMI PO SVETE - IL VOLO TOUR II.

V druhej časti spomienok na koncertné turné s triom Il Volo vám chcem napísať o meste, do ktorého som sa zamiloval. Je ním Dusseldorf. Je hlavným mestom v severnom Porýni-Vestfálsku v západnom Nemecku. Žije v ňom viac než 600 tisíc obyvateľov a pravidelne patrí do 10 miest s najlepšou životnou úrovňou na svete.

Už z pohľadu na panorámu mesta cítiť jeho futuristický nádych a kozmopolitnosť s rôznymi kultúrami. Je dôležitou križovatkou obchodu, módy a umenia. Sídli tu najväčšie telekomunikačné firmy, stalo sa aj centrum médií a reklamy

Živé Staré mesto

Pod škrupinou moderného mesta sa nachádza bohatá história. Tú nájdete v uliciach starého mesta. Nájdete tu množstvo lokálnych pivovarov, barov a reštaurácií - je ich celkovo viac ako 260. Ak raz navštívite Dusseldorf a jeho staré mesto, pochopíte, prečo si vyslúžilo prezývku „najdlhší výčapný pult na svete“. Môj Tip – Najznámejším vestfálskym pivom je vrchne kvasené polotmavé pivo Altbier.

Rýnska promenáda

Túto zhruba 1,5 km dlhú cestu pozdĺž jednej z najdlhších riek Európy lemuju bary a kaviarne.. Hlavne počas letných mesiacov sa tu život a atmosféra nezastaví ani v noci. Pohodové večery môžete stráviť aj na obrích schodoch s výhľadom na parníky plaviace sa na rieke Rýn, v ktorej sa zrkadlia posledné lúče zapadajúceho slnka.

Rýnska veža

V Dusseldorfe sa k nebu týči mnoho výškových budov, ale jedna vyniká nad všetkými.. Je to „Rheinturm“ (Rýnska veža), ktorá je s výškou 240,5 metrov najvyššia stavba mesta. Hoci sa jedná o telekomunikačnú vežu, vo výške 170 metrov sa nachádza otočná panoramatická reštaurácia a vyhladková plošina. Pokiaľ budete

mať záujem, môžete si teda popozerať celé mesto z vtáčej perspektívy.

Bulvár Königsallee

Ak chcete v meste utrácať peniaze a preferujete luxus, tak určite by ste nemali obísť bulvár s názvom Königsallee – skrátené „Kö“. Pretína ho vodná priekopa a aleja gaštanov, pod ktorou sa skrývajú butiky popredných svetových značiek a obchodné domy. Bulvár býva označovaný za jednu z najluxusnejších ulíc Európy, na ktorej môžete občas stretnúť v sprievode nákupných asistentov známe osobnosti.

Moderný Dusseldorf

Samotné mesto určite nadchne každého obdivovateľa modernej architektúry. Snáď najznámejšia scenérie mesta je obrázok prístavu na brehu Rýna,

Düsseldorf - Medienhafen - panoráma.

Štvrť Medienhafen.

ktorý je obkolesený modernými administratívnymi i obytnými budovami. Táto štvrť je nazývaná Medienhafen. Prestavby starého obchodného prístavu sa ujali svetoznámi architekti a musím skonštatovať, že sa riadne vybláznil. Každá stavba je svojím spôsobom ojedinelá a nablízku nestojí žiadna iná, ktorá by sa jej podobala.

Centrum kultúry

V meste máte dostatok príležitostí spoznávať aj umenie a históriu. Významná je zbierka galérie K20 – Kunstsammlung Nordrhein Westfalen (na námestí Grabbeplatz). Vďaka umeleckým skvostom maliarov ako Pablo Picasso, Henri Matisse, alebo Piet Mondrian sa radí medzi galérie svetového

významu. Umeleckým dielom je i samotná budova galérie, ktorú z diaľky spoznáte podľa čiernej fasády, ktorá je vykladaná žulou. Umením každodenného života sa zaoberá galéria NRW-Forum, ktorá predstavuje design, reklamu, architektúru či módu. V múzeu Kunstpalast môžete okrem ďalších expozícií diel svetoznámych autorov ako Dalí, Warhol či Rubens navštíviť i niektorý z viacerých koncertov Roberta Schumanna v multifunkčnej sále.

V budúcom čísle Spišského Patriota ukončím spomienky na Dusseldorf pohľadom na gastronomické špeciality a verte mi, že sa vám pri čítaní budú v ústach poriadne zbíchať slinky.

Peter Šterbák

Rubensové diela v galérii - K20.

Najdlhší výčap v Nemecku - staré mesto Dusseldorf.

Rýnska promenáda v meste Düsseldorf.

VIKTÓRIA ZAKOTVILA V KRAJINE TULIPÁNOV

V HOLANDSKU ROZBEHLA BIZNIS V OBLASTI UMENIA

Viktória Pikovská má iba 22 rokov. Po maturite odišla študovať na „Karlovu“ do Prahy. Ako študentka vysokej školy, využila príležitosť a vyskúšala si študijný pobyt v Holandsku- cez známy študentský program Erasmus. „V Rotterdame som rok študovala na Univerzite Erasmus. Keďže Holandsko je krajina, ktorá podporuje Startupy a podnikanie, rozhodla som sa, že po mojom študijnom pobyte, ostanem na vlastnú päsť v Holand-

sku. Vysokú školu som si dokončila na diaľku.“ Za jej odchodom do Holandska bola túžba osamostatniť sa a byť nezávislou od rodičov. Mladá žena sa nám priznala, že to ale vôbec nebolo jednoduché. „Keďže životné náklady sú tu oveľa vyššie ako na Slovensku, bola som nútená popri všetkých povinnostiach brigádovať. Dnes sa nad tým už len smejem, no vtedy mi do smiechu nebolo. No na druhej strane mi to ukázalo, ako si vážiť peniaze, ako s nimi hospodáriť a ako si vážiť každé zamestnanie. No myslím si, že život na Slovensku je celkovo ľahší,“ odpovedala. Viki vždy túžila žiť za hranicami a preskúmať najmä život v západnej Európe. „Holandsko mi dalo úplne inú perspektívu pohľadu na život, na biznis a ukázalo mi možnosti, ktoré som dovtedy nemala. V Holandsku ma veľmi upútalo zmyšľanie ľudí, otvorenosť novým myšlienkam, pracovitosť na vlastných spoločnostiach a alternatívne vzdelanie. Myslím si, že Slovensko má v týchto oblastiach

ešte veľa, čo doháňať,“ reagovala mladá Novovešťanka. Viktória má zázračnú schopnosť extrémne rýchlo sa aklimatizovať hocikde. Odluka od rodiny, domova a priateľov pre ňu až taká náročná nebola. V Holandsku si vytvorila novú „holandskú“ rodinu, do ktorej patria priatelia z celého sveta. Za svoj najväčší úspech pokladá založenie STARTUPU s názvom Victory art. „Pomáhame umelcom z východnej a strednej Európy presadiť

sa na umeleckom trhu západnej Európy. Uvedomujeme si rozdiel medzi možnosťami, ktoré majú a nevýhody oproti umelcom zo západu. Ukazujeme svet, akí sú talentovaní a šikovní. Umenie východnej Európy je stále vo svojich začiatkoch v kontexte globalizácie, a práve preto je to vzrušujúca cesta.“ Viki vidí najväčšie rozdiely Holandsko verzus Slovensko- v zmyšľaní ľudí a v umeleckom svete. „Holandania vedia umenie oceniť viac ako

Slováci, a to aj napriek tomu, že naše umenie je zaujímavejšie.“ V krajine tulipánov si Viki rada zamaškrtí na stroopwaffels a jej obľúbeným drinkom je Dark & Stormy, teda rum so zázvorovým pivom a limetkou. Viktória má ešte veľa cestovateľských snov a plánov. „Určite navštívim každú krajinu sveta. V najbližšej dobe sa chcem zamerať, hlavne na východnú Európu.“

-sim-

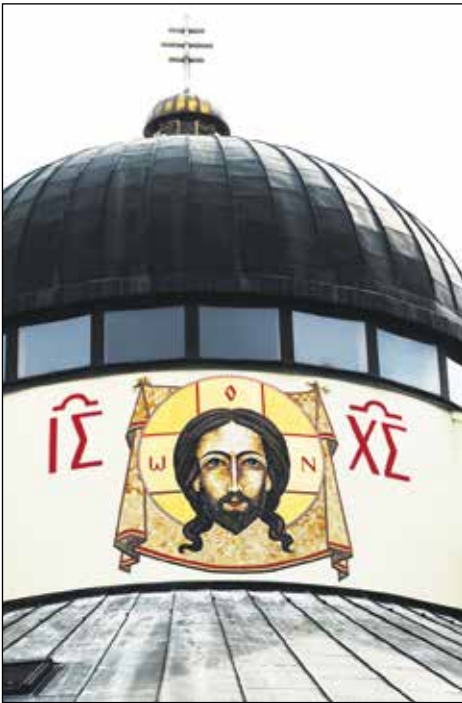
pozvánka na kultúru: BOL SOM PRI TOM

V tomto čísle Patriota Vám predstavím kultúru nášho mesta netradične, lebo kultúra nie sú len koncerty, výstavy, či predstavenia, kultúra sa prejavuje v oveľa širšom meradle. Dokonca v takom širokom, že keď si prečítate jej definíciu v slovníku cudzích slov, nebudete ani o stupeň múdrejší. Hoc sa „cultura“ z latinčiny prekladá, ako vzdelávanie.

Siedmeho siedmy, dve šťastné sedmičky a aj deň bol naozaj zaujímavý. Ved' Oliver mal meniny, v telke išiel hádam najlepší Formanov film „Valmount“ a keď ma okolo druhej popoludní prebrala z drierot dychovka, chvíľu som myslel, že sa vrátili prvomájové oslavy sviatku práce. A až pri pohľade z okna môjho bytu na streche vežia-ku na Baníckej ulici, som sa vrátil do reality. Ale krásnej. Dolu Rožňavskou kráčala nevesta v bielom a ženích v okúzlení a za nimi vyhrávala do taktu dychovka, za ktorou, ako, tak stihali sva-dobní hostia. Skvelý nápad, ktorý svedčí o tom, že kultúra v „Novejši“, ale hlavne v myšliach jej obyvateľov ešte nevymrela a že SVADOB-NÝ POCHOD nemusí byť len ten v C- dure od Bartholdyho, ale môže znieť aj v iných tóninách ulicami nášho mesta.

pána, ktorý, celkom logicky, ukončuje námestie na jeho východnom okraji. To, čo doteraz robilo túto stavbu byzantského charakteru obdivuhodnou, boli vnútorné priestory, predovšetkým ikonostas. Pri pohľade naň naozaj človeku vyrazí dych. Ale nie všetci obyvatelia mesta zavítajú do vnútra chrámu. A to bol asi tiež jeden z dôvodov, prečo na tejto stavbe pribudol začiatkom júla ďalší skvost na priečelí tejto budovy, ktorý som sa Vám rozhodol, prostredníctvom fotozáberu, priblížiť. Aby ste aspoň na chvíľu mohli obdivovať ďalší vylepšený kultúrny siedmy div nášho mesta.

Keď si Novovešťania volili svojich „sedem di-vov“, zaradili medzi nich aj prekvapujúco, ale celkom zaslužené i pamiatku, tak povediac naj-čerstvejšiu, lebo vznikla len v nedávnej minulos-ti. GREKOKATOLÍCKY CHRÁM Premenenia

Tradičnou kultúro- spoločenskou udalosťou Spišskej Novej Vsi, je začiatkom júla i Spišský trh. Nie, nebudem sa tu zamýšľať nad nekul-túr-nosťou niektorých jeho návštevníkov, dokonca ani nad príslovečným pohostením, ktorému kra-ľujú teplé pivo a studené párky. Lebo to jednodu-cho patrí ku koloritu tejto zábavy. Ja som sa bol

pozrieť v sobotu, temer okolo obeda, na svojich kamarátov, čo pod hlavičkou ľudovej hudby Vla-da Kubáňa „vyhrávali“ niekoľkým divákom na veselú náladu. A bolo mi ich tak trocha ľúto, lebo hoc je to parádna muzika s charakterom, niečo mi tu nesešlo. Do budúcnosti by bolo určite lepšie, keby sa tento typ hudby presunul bližšie ku konzumentom. Ono totiž na tak obrovskom javisku sa štyria chlapi okolo cimbalu stratia a stratí sa aj dosah ich vystúpenia. Lebo „KUBÁ-ŇOVCI“ jednoznačne patria (podľa vzoru Všet-ko, čo mám rád) na pár centimetrov, nie desiatky metrov, od zabávajúcej sa chasy Spišského trhu.

Ak kultúru v širšom slova zmysle chápeme ako súhrn duchovných a hmotných hodnôt, patrí do

tejto oblasti aj šport, lebo svojimi hodnotami (a nielen telesnými) odráža kultúrnosť ľudí i pro-stredia. Dokonca aj celej spoločnosti. Práve v týchto dňoch začínajú rekonštrukčné práce na našom FUTBALOVOM ŠTADIÓNE. Mali by, a to je jednoznačné, vytvoriť kultúrnejšie prostre-die pre konzumentov Novoveského futbalu, teda pre divákov. Tento počin je iste chvályhodný a prinesie dobrý vietor do futbalových plachiet nášho mesta. Ide len o to, že pravdepodobne budeme mať o pár mesiacov krásny športový stánok, ale otázkou číslo dva je, kto na ňom bude hrať. Lebo nový zákon o športe (urobený bez chápania ekonomickej reality kolektívnych športov na Slovensku) posunie mnohé kluby do amatérskych koľají a tak už aj napríklad naše vo-lejbalistky v nasledujúcej sezóne uvidíme, iba ak pod sieťou na kúpalisku. Ale taká je krutá realita profesionálneho športu, kde o všetkom rozhodujú nakoniec peniaze, peniaze, peniaze!

Michal Buza st.

VARIME PODĽA ABECEDI: PUĽAR OD PAVLI ABO PETRI?

U nas še hvári, že od Petra a Pavla začínajú rosnuc hubi. A tak dňešne naše jedlo budze z regalu, na fterim h aju hlavnu ulohu dve šestri, jednovaječne dvojčeta Petra a Pavla, žolte male hubki, kurčetka a ku ňim tak akurátne pasuje aj jeden veľki ftak, co ho slováci v križofkoch na pejc píšu zanovito „mvuoj“, ale vola še morka. A u nas na Spišu ho volame tak internacionalne „pul'ar“. Bo naj je už tak, či tak, Petra a Pavla biju jedna na druhu, jak vajco o vajco, kurčetka su najodvažnejše hubi v leše, bo še ňedaju zožrac hrobakom a pul'ar je, hlopi (bez ohľadu nato, jaki sce hlop) na Slovensku bizovňe najvekši ftak. Hoc u procinožcoch maju ešči vekšeho, ale ten už je taki veľki, že še f križofke piše na šesc polička- pštros. Našeho pul'ara na jedalnim listku kuhare zbožňuju, bo ma dzevec druhi mesa a tak može vlasne šmakovac aj dzevec razí inakši. Uvidzime, či budze dňešni recept šmakovac aj vam?

Co šestrom na pul'ara trebalo? šnicľe z pul'ara, sol', peper, šajbički prerostutej slaňinki, ol'ej, kurčetka, mladu cebulku, stručník cesnaku, muškato

viček, ščavičku z naranči a jak mace ta aj kračík z medofki.

Jak to šestri robili?

Jak ši prišol do Petropavelkofoch na naščevu, ta mušeli bic doma obidva šestri, inakši ši ňigďaj ňepoznal s fteru maš do čiňeňja. Jak ši še čiňil ľem s jednu, ta na druhi dzeň ši ňeznal, či ši še čiňil malo, plano, abo je doma akurat druha šestra. A tak bulo u ňich v hiži furt veľo zabavi a v kuhuňi veľo strandi. Ale podzme varic, bo šmjech je sice zdravi, ale še z ňeho ňenaješ.

Petra lapila do ruki perša z pul'ara, narezala kantom, s hranu nožíka nakľepkala, osol'ila a aj kus popeprila. Pavla stala pri ňej a každi jeden kusek obalila do prerostutej slaňinki (ja davam jak obal švarcvaldsku šunku). Obvjazala s cvernu. Medzitím jej šestra vicahla zos šufladki kompaspas, rozpalila na panvici ol'ej a pul'ara v slaňinkovej perinke poradne opekla zo šickich švetovích stran. Vibrála na misečku a šturila do ceplej ruri. Furt, jak som kupal na ňich zo zadu, mišľel som, že veľo pijem, bo som vidzel dva rovnake zadki a štiri rovnake copiki. A to iste me čakalo, jak še obracili ku

mňe s ksichtom. Bo zaš štiri rovnake oči a dva jednake nosi. Scel som zamahrovavc (a aj identifikovac udalosci), ta som še opital:

„Ta co dzefčeta, jak bulo v noci?“

Ľem jak odpovedzeli, ta som ňebul aňi o cantimeter mudrejši.

„Aňi še ňepitaj“.

Akurat, že Petra še ušmjevala, až še jej robili jamki na ľicu a Pavla obracala oči do ňeba, až še jej robili faldí na čole.

Pre istotu som začal pucovac kurčetka, narezal cebulku na cenke kol'eska, ošupal cesnačik a rucil na panvicu, dze še predtím opekali šnicľe z pul'ara. Cale som posol'il a prisipal, ale ľem medzi pal'ce, muškato

viček. Mješal som jak dzivi a husto špekuloval, či še Petre robja jamki na licoch, bo fčera bulo fajňe a Pavle faldí na čole, bo še na vedľajšej posceli ňevispala, abo Pavla obraca oči stľupikom, bo som ňezabral a Petra še ušmjeva, bo še vispala do ružova. V tím čaše še kurčetka dinstovali pod dekl'om, Petra vžala do ruki naranče a sciskala ich, žebi vipuščili co najvecej ščavički. Pridala vitlačene do harenca, kus povarila a Pavla šturila hlavu do ľad-

ňički, vicahla šmetanku, dol'ala ku hubkom a ňehala, ale ľem kuščičko, prevrec. Odstavila bokom, kukla na mňe a popod fuz zakontrovala:

„Ta co Mišku, jak bulo v noci?“ Spomnul som na našeho profesora ľat'ínčini, isteho pana Remenara, jak nam hvarel: „Si tacuisses, philosophus mansisses“ (kebi ši bul ciho, zostal bi ši filozofom), ale aj tota mudrosc,

Bo jak (h)vari klasik:

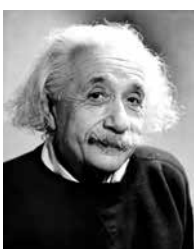
MNOHOŽENSTVO NA SLOVENSKU, ĽUDZE BOŽSKE RATA
BUDZEM SEBE MUŠEL ZOHNAC JEDNOVAJEČNEHO BRATA
A JAK POTIM VILECIME NA PETRU A PAVLU DVOME
BUDZE ĽETAC JEDNA V HIŽI A DRUHA PO DOME

aj šicke ostatne, mi buli f tím okamžiku na... (f križofke na štiri, začína na ch a končí na a). Ešči, že še ku nam prifarala Petra, z ftakoch scahla cvernu, pol'ala ich so zosikom, pridala knedľiki a mohľi zme začac jesc. A tak som bul za dvacec minuti sice o pol kila cežši, ale aňi o cantimeter mudrejši. A na koľec ostava ešči pridac dva spravi. Tote, co po-

znaju abecedu, ta viňehal som písmenko O, bo kedz sebe spomňe, ta už som robil v Podolincu s Olinku omel'etu. A tote, co poznaju mňe, ta im došlo, že ňe šicko, co napišem, je pravda. Bo v živoce to tak biva, že daftere pribeli še stali, daftere še aj mohli stac, ale daftere še hlavne mali stac.

Michal Buza st.

križovka

ALBERT EINSTEIN:

Intelekt ľudstva je tvorený TAJNÍČKA 1 – 5

Autor križovky: Albin Medúz

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne:

A: vzorka, skratka – stávková agentúra – dočkám, opačne – nevľč – predložka. **B:** ženské meno – studený, po nemecky – dvojhľaska – stav bez vojny – nedoliezaj. **C:** alk. nápoj – obyvateľ Srbska – sanitárna tekutina – mohol – Slovan – azda, básnický. **D:** poučoval – roztápaj – tlačil – batoh – rozložené výkaly zvierat. **E:** liek na potlačanie nových buniek – TAJNÍČKA 3 – stará mama, po nemecky. **F:** predložka – naklonená cesta – mravný základ – kráľ, po poľsky – vrchný kryt – otravné látky, skr. **G:** Organizácia Spojených Národov – rázovitý kraj Slovenska – Verneov kapitán – prikrývka hlavy – si, po česky. **H:** vlepil (zaucho) – osobné zámeno – prvá časť slov s významom zrod, rodiť, pôsobiť – Okresný stavebný podnik, skr. – kosil obilie – značka obuvi. **I:** schôdza – TAJNÍČKA 4 – kričal, reval. **J:** dvojhlasný spevný part – napínala – rybie vajíčko – tav – časť obilia. **K:** obilnina – značka nákladných aut – išla – druh papagája – vojenské zoskupenie – nikto.

Zvisle:

1: naozaj – patriaci apovi – polomer rozpadu rádioaktívneho paládia. **2:** TAJNÍČKA 1. **3:** tebe – miešaj cesto – nakrájaj. **4:** X – značka drobných ovocných cukríkov – tenká doska. **5:** notový záznam jedného hlasu – TAJNÍČKA 5. **6:** v poriadku, z angličtiny – zabávajú – ženské meno – požívaj tekutinu. **7:** obyvateľ Saska – občas, básnický – valuta, skr. – meno Ruskej speváčky Pugačevovej. **8:** tupá časť sekery – značka elektr. spotrebičov – maľba vodovými farbami. **9:** cez, po maďarsky – Vít, domácky – neprišival. **10:** predajný stánok – rímsky mysliteľ, fonetický. **11:** vyrobený v Čechách – krstná matka, zastarale. **12:** ruská rieka – macher, po česky – mužské meno. **13:** časť – strom – žobre. **14:** smútil, básnický – starý bujak – keď – uchop. **15:** polomer, zn. – otrok, básnický – opečiatkuj – detský pozdrav. **16:** potomok – ihlanovitý pamätný stĺp. **17:** šialenstvo, amok – jeden zo zmyslov – Baltické more. **18:** značka ruských lietadiel (Iljušin) – vedel, básnický – Japonsko, po anglicky. **19:** TAJNÍČKA 2. **20:** naozaj – zriedkavé ruské mužské meno – vrchný náter.

Pomôcky:

ALIA, ANEIN, ÁT, ETA, ETOS, GEN, GVAŠ, JSI, KRUL, LIPO, SENEKA.

SLOVENSKÝ „STANLEY CUP“ ZAVÍTAL NA SPIŠ

Je určite fajn, ak sa kopírujú dobré veci. Jednou takou „odkukanou“ vecou je aj putovanie víťazného pohára do rúk hráčom, ktorý sa oň pričínili. V slávnej kanadsko – americkej NHL cestuje legendárny Stanley cup často aj naprieč kontinentmi. Pohár legendárneho lorda na Spiš ešte nezavítal, no jeho menej slávny a podstatne mladší brat, Dzurillov pohár, v júli v našej metropole predsa len zakotvil.

Dzurillov pohár putoval aj na spišskonovoveskú vežu, kulinárske špeciality sa nepodávali

Trofej pre najlepší tím slovenskej hokejovej ligy získala v uplynulom ročníku Banská Bystrica. V drese „baranov“ korčuľovali aj dvaja odchovanci spišskej hokejovej školy – Pavol Skalický a Matej Giľak. Obaja sa mierou vrchovitou pričínili o to, že v rozhodujúcom siedmom zápase sa napokon z titulu tešili práve hokejisti spod Urpína. A tak Dzurillov pohár mohol dostať „túlavé topánky“ a po mnohých zastávkach dorazil aj na Spiš. „Trofej kolovala medzi hráčmi samozrejme podľa veku. Najprv si opojné chvíle užívali tí najstarší a najskúsenejší, a potom došiel rad aj na nás mladších. Som však rád, že až do Spišskej došiel v dobrom stave a môžem si ho vychut-

nať aj ja,“ začal rozprávanie o najcennejšom slovenskom hokejovom grále útočník „baranov“, spišskonovoveský odchovanec Matej Giľak. Ten sa najprv pochválil pohárom svojej rodine, priateľom a napokon ho Maťo „vytrepal“ aj na najvyššiu kostolnú vežu na Slovensku. „Bol to naozaj pekný zážitok. Sprvu nás nechceli na vežu pustiť, no napokon sa to podarilo vybaviť a pohár uzrel svetlo sveta aj na našej veži. Verím, že sa mu tam páčilo, my sme si to veľmi užili,“ skonštatoval 23-ročný útočník. Slávne hokejové osobnosti zvyknú z pohára lorda Stanlyho čo - to zajesť či popiť. V jeho útrobach skončili aj bryndzové pirohy, na ktorých si pochutnával Marián Hossa, iný legendárny Marián, Gáborík, si v doň naservíroval tatársky biftek. Zdenovi Chárovi z neho náramne chutil ryžový nákyp, Alexander Ovečkin ho naplnil

kaviárom. Zaujímalo nás teda, na akej „lakocinke“ si pochutnával Matej. „Asi vás sklame, ale k tomuto nedošlo, akosi na to nebol čas. Stále sme niekde s pohárom „lietali“, jednoducho nám to ani nenapadlo. Samozrejme sme ho aj oslávili, no pochutiny v tekutom stave boli v troška menších pohárikoch,“ so smiechom dodal Giľak. Ten nezabudol poďakovať všetkým, ktorí na tomto úspechu mali nemalé zásluhy. „Sú to predovšetkým moji rodičia a rodina, ktorá stála vždy pri mne. Samozrejme aj tréneri, ktorí ma viedli. Verím, že toto je len začiatok a ďalšie úspechy ešte prídu. Zmluvu v Banskej Bystrici mám ešte na jeden rok, chcem sa natrvalo usadiť v prvom tíme „baranov“ a byť pre klub prínosom. Urobím pre to všetko, dúfam, že sa mi to podarí.“

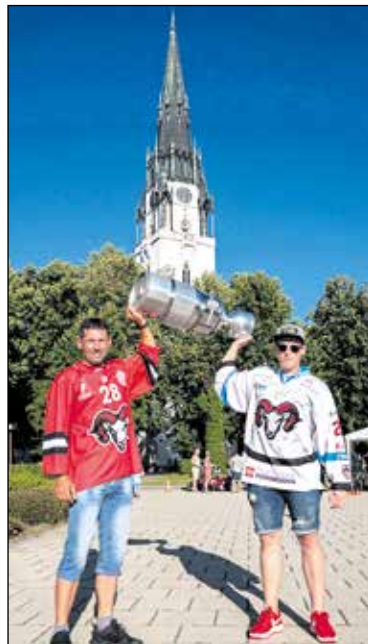

Matejov otec radí ako vychovať majstra. Nechajte rozhodovanie na tréneroch a buďte oporami

Ako Matej na záver podotkol, práve rodičia boli tí, ktorí sformovali jeho kroky a nasmerovali ich k hokeju. Zaujímalo nás teda, čo všetko treba obetovať pri výchove slovenského hokejového šampióna. „V prvom rade je to veľa odriekania na oboch stranách, či už u nás rodičov alebo aj u Maťu. Tréningy boli skoro ráno, v tom čase sme ešte nemali auto, a tak sme na štadión chodili pešo. Nároky sa vekom zvyšovali, ak sme chceli, aby chlapec napredoval, zúčastňoval sa hokejových letných kempov, čo nás určite stálo nejednu dovolenku. Samozrejme tieto peniaze vôbec neľutujeme, sme radi, že náš syn robí to, čo ho baví a budeme ho v rámci našich možností podporovať aj naďalej,“ skonštatoval Matejov otec Maroš. Ten sa otvorene vyjadril aj k často spomínanej téme, z ktorej má nočné mory ne jeden slovenský mládežnícky tréner. Oplyvňovanie zo strany rodičov

zásadne odcudzuje. „Je jasné, že každý rodič by chcel mať zo svojho syna Ovečkina, Crosbyho či Cháru, a preto sa snažia ovplyvňovať trénerov a dohovárať im kde, koľko a ako by ich syn mal hrať. Ale takto to určite nefunguje a obdivoval som trénerov, ktorí si do toho nedali „kecat“. Sám som neraz zažil, že Matej nebol nominovaný na zápas, ale ani mi nenapadlo hneď utekať za trénerom a dohovárať mu. Namiesto toho som sa snažil povzbudiť syna a motivovať ho do ďalšej tvrdej práce,“ dodal Giľak starší. Ten sa už rozlúčil so snom, že jeho syn bude korčuľovať v NHL. Zaujímalo nás, čo si myslí o synových hokejových limitoch. „Tak to je veru ťažká otázka, na ktorú by určite vedeli odpovedať lepšie hokejoví odborníci. NHL to už nebude, no verím, že naša najvyššia súťaž nebude poslednou Maťovou stanicou. Akokoľvek to však dopadne, Maťu budeme podporovať a snažiť sa pomôcť k naplneniu jeho hokejových snov.“

Oliver Buza

V SPIŠSKEJ MÁME KAVIAREŇ NA KOLESÁCH

Street coffee bike - alebo pojazdná kaviareň, pripomínajúca dávne doby.

Kvalitná kaviareň na bicykli je v Spišskej Novej Vsi novinkou.

Jej majiteľ - Marcel Bečarik, pripravil prvú kávu svojim zákazníkom v našom meste koncom mája. „Už pred niekoľkými rokmi som sa s podobnou prevádzkou stretol v zahraničí a odvtedy som neprestajne myslel na to, ako by som mohol pripravovať „kávu na kolesách“, aj pre obyvateľov nášho mesta. Fascinovala ma možnosť presunu z jedného miesta na druhé, byť vždy tam, kde sa niečo deje.“

Zriadiť kaviareň na kolesách ale vôbec nebolo jednoduché. Celá príprava trvala dva roky. „Najprv bolo dôležité mať bicykel s príslušenstvom, čo je vlastne srdcom celej našej prevádzky. Následne prerobiť obyčajný bicykel na pojazdnú kaviareň v retro verzii. Potom nasledovali dlhé mesiace byrokracie. Obehovanie potrebných úradov, zháňanie dokumentov, rôznych povolení, pečiatok. Nasledoval nákup správneho retro presso stroja, výber lahodnej kávy a kozmetické úpravy. Keby som na začiatku vedel, čo všetko ma čaká a že to bude tak dlho trvať, nešiel by som asi do toho. Dnes som ale rád, že street coffee bike funguje,“ priznal sa nám šéf retro kaviarne. Keďže s požiadavkou vybudovania pojazdnej kaviarničky doteraz v meste ešte nikto neprišiel,

majiteľ prevádzky narážal na legislatívne komplikácie v súvislosti s prenájmom priestoru, napojením vody, či elektriny.

Kaviareň na bicykli ponúka kávičkárom známe ristretto, espresso, lungo, capuccino, latte macchiato, s príchutami, či bez nich, kakao pre najmenších, či horúcu čokoládu pre mlsné jazyčky. Majiteľ prevádzky nám prezradil, že najviac na dračku u nich ide capuccino. Na začiatku varili kávu hneď vedľa Úradu práce, teraz nájdete street coffee bike v priestoroch Madarasu. V blízkej budúcnosti sa chystajú presunúť na perlu Spišskej Novej Vsi - na novoveské námestie. „Okrem toho sme vždy súčasťou každého podujatia, ako napríklad Miss Spiša, či Spišské trhy.“

- sim-

Spišský bajkerský klenot ovládol extrémnu 333 tretíkrát v rade

Cyklistické galeje. Nijako inak sa nedajú nazvať preteky, ktoré sa v oblúbenom júlovom termíne konajú v terénoch malebného Spiša.

Populárna 333 extreme neostala ani v tomto roku nič dlžná svojej povesti a dokonale preverila fyzickú i psychickú pripravenosť bezmála 200 nadšencov, ktorí sa postavili na jej trať.

Ivon prežila najťažší ročník.

Oddá sa cyklistickým mukám aj v budúcom ročníku?

Organizátori pridali v šiestom ročníku novú kategóriu. K „starým známym“ trasám na 333 a 222 km dokreslili aj 111 km okruh, ktorý zvýšil atraktivitu týchto pretekov. Ten, kto sa aspoň trochu venuje horskej cyklistike, nám dá určite za pravdu, že prejsť čo i len 50 km v zvlnenom spišskom teréne, dá poriadne zabráť. O to obdivuhodnejší je výkon jedinej ženy, ktorá sa postavila na trať a prijala tú najväčšiu výzvu. Ivon Vaľová po tretíkrát absolvovala 333 kilometrov dlhú cyklistickú tortúru a po tretíkrát to zvládla. Jej autentické rozprávanie sme ponechali bez úprav, aby ste mali z neho ešte väčší zážitok. „Na úvod chcem povedať, že táto 333 bola určite tou najťažšou, ktorú som doteraz absolvovala. Poriadne nám to osolilo počasie, ktoré tu panovalo týždeň pred pretekmi. Častý dážď zmenil chodníčky a cestičky na blatové úseky, ktoré výrazne ovplyvnili výkony všetkých zúčastnených. Hlavne vinou blata som dosiahla najhorší čas zo všetkých mojich účastí, ale kvôli tomu to primárne nerobím. Pritom prvé kilometre boli parádne. Vyštartovali sme od športovej haly v sprievode polície, ktorá nás odprevadila až za mesto, kde sa začal ten ozajstný súboj s kilometrami a ľúťou spišskou prírodou. Prvé blato sa objavilo už za Teplicou, kde som začala špiť, že to v tomto roku bude poriadna zábava. Úvodným kontrolným bodom bol tunel ORENBURG, tam sme boli ešte relatívne všetci pohromade. Spoznávam starých známych a robím si prieskum, ku komu sa pridružím na noc. V duchu si hovorím, že samu ma do čiernej tmy nedostane ani pár volov, no rozhodnutie s kým nechávam na neskôr, i keď nejaké predbežné dohody predsa len odzneli. Prvý dážď ma „chytí“ na zjazde z Medvedej hlavy. Terén vyzerá ako špongia, často-krát pod vodou jednoducho nevidno, aká hrubá vrstva blata je pod kalužami. Stojíme na Čingove, kde si dávam prvú kofolku, uvedomujúc si, že tento rok to bude masaker. Prvých 100 km mi robil spoločnosť môj priateľ, ktorý absolvoval svoju premiérovú 111 –tku, a tak nám cesta ubiehala lepšie. Pred druhým veľkým kopcom na Suchú Belú nás opäť „chytá dážď“. Nohy mi zatiaľ idú samé, cítim sa fyzicky v pohode. Zaslúžený zjazd po Glackej ces-

te ma dovedie až do Stratenej, kde sa osviežujem chutným vývarom a kávičkou. Navyše ma tam čaká sestra, ktorá mi svojim úsmevom dodáva energiu. Budem ju potrebovať, predtým ma sa stavia ďalší kopec – Grajnár. Ten už idem sama a do hlavy sa mi stále tlačia myšlienky na noc. Sama nepôjdem! To viem určite. Na Závadke som si chcela troška v miestnej krčmičke „orazit“, žiaden bike však pred ňou neparkoval, a tak sa poberám ďalej. V duchu počítam hodiny a vychádzam, že ak sa chcem na Poráč dostať ešte za šera, musím pohnúť kostrou. Stretávam cyklistu samotára, spolu dobiehame ďalších dvoch. Ich tempo je však príliš pomalé, potrebujem „kopnúť do vrtule“, aby som Poráč stihla za svetla. Nestihla som... Zapínam čelovku, chytá ma mierna panika. Už pol hodinu idem v tme, všade okolo šum stromov a listov, každých 10 sekúnd kontrolujem GPS a neomylnne sa blížim k Poráču. Sprevádza ma zlovestný brechot dedinských psov, ktorý mi v tme nevďak pripomína vyutie strašidelného psa baskervillského. Navyše som zablatená až po uši, jeden prechod cez kaluž sa príliš nevydaril. Na vyčerpaný Poráč prichádzam o hodinu neskôr ako v minulom roku, navyše v sprievode policajnej eskorty, ktorú som si náhodne „stopla“ pri vjazde do doliny. Aspoň som spôsobila svojim príchodom trochu vzruchu. Úprimne? Mám toho plné zuby. Nasleduje zaslúžené občerstvenie, mierne oddych a hlavne riešenie najväčšej dilemy – s kým sa vydám do čiernej noci? V duchu sa usmejem, aké ťažké je zohnať si chlapa na jednu noc. Na Poráči nie je nik, na koho by som sa zavesila, dohodnutá partia z Orenburgu je hodinu a pol za mnou, taký časový vankúš veru nemám. Dozvedám sa, že jeden chalan je predtým mnou. Štartujem z Poráča s tromi cyklistami, ktorí idú 222, v Kolinovciach by

sme sa mali rozdeliť. Modlím sa, aby sme dobehli pretekára pred nami. Cyklistický boh však na mňa kašle, len v sprievode čelovky a vnútorného nepokoja z tmavej noci „šľapem“ úplne sama na Kaľavu a Vojkovce. Tesne pred Slatvinou sú však moje prosby predsa len vyslyšané. V duchu sa mojim anjelom ospravedlňujem, červené koncové svetlo je neklamným znakom, že som konečne našla svojho muža na jednu noc. Dobieham ho, no jeho pomalšie tempo ma vôbec neteší. Navyše všade prítomné blato, ktoré mám úplne všade, v kombinácii s nocou pôsobí úplne demotivujúco. Konečne sa začína brieždiť. Prichádza na mňa únava, okolo piatej, šiestej nabera obludné rozmery. Cestou – necestou prebehnú štyri lišky, ktoré mi však určite nechcú popriať povestnú dobrú

noc. Volám kamarátovi Dodovi, aby mi na základe mojej polohy vypočítal, koľko výškových metrov a koľko času mi do limitu, ktorý je 33 hodín, ostáva. Šípim a dúfam, že by mi to mohlo vyjsť. Opäť sa ku mne pridáva môj už vyspatý priateľ Rado a je mi veľkou psychickou oporou. Únava je zničujúca a šrotuje môj zadok, aj posledné zvyšky síl. Slovník, ktorý používam, by sa pokojne hodil do krčmy štvrtej cenovej, no zatínam zuby a posledný iliašovský kopec prekvapivo hladko vybehnem. Ten pohľad na Spišskú je úžasný. Už viem, že ma čaká len zjazd a utrpenie končí. Po 31 hodinách 48 minútach prichádzam do cieľa fyzicky na úplnom dne, no šťastná, že som to dokázala. Sľubujem sama sebe, že to bolo poslednýkrát.“

Koňak po premiére túži po zlepšení. Trúfa si aj na dvestodvadsaťdvojku

Veríme, že Ivonin report bol dostatočne výstižný, aby ste si vedeli predstaviť, čo všetko si jazdci museli na trati vytrpieť. Je o to obdivuhodnejšie, že tento titánsky výkon podala žena. Uznávané slová vyslovuje na jej adresu aj niekoľkokrát spomínaný Ivonin priateľ Rado Koňak, ktorý si prvýkrát skúsil aj najkratší okruh merajúci „iba“ 111 km. „Je to pozoruhodné, čo Ivon dokázala a zvládla. Ťahal som s ňou posledných 60 km a videl som, v akom je stave, určite je tá záťaž zdrvujúca. No som aj za ňu šťastný, že to zvládla, je to ozaj obdivuhodná žena,“ zložil svojej priateľke kompli-

ment chlapík, ktorý sa postavil na štart spolu s ňou. Radô odjazdil 111 km, a preto sme sa spýtali aj na jeho pocity. „Vinou počasia to určite nebola žiadne prechádzka ružovou záhradou. Musíte mať dobre nastavené obe najdôležitejšie veci pre tento pretek. Nohy a hlavu. Bez tejto kombinácie sa vám to nepodariť. Mne osobne sa išlo celkom dobre, jasné, že som si aj ja prežil krízu, ale zvládol som to. A keď som sa po takmer jedenástich hodinách spúšťal z Grajnára, zaleskla sa mi v očiach aj slzička dojatia. Bol som hrdý na seba, že som to dokázal, že som zdolal sám seba. Vôbec mi nešlo o čas, ten pocit je fascinujúci a v mnohom oslobodzujúci,“ opísal svoju premiérovú účasť. Zaujímalo nás, ako musí prísť človek pripravený, aby nástrahy tej najkratšej trasy zvládol. „Je to určite individuálne, ale myslím si, že do júla, kedy sa preteky konajú, by mal mať od začiatku sezóny pretekár najazdených 500 – 600 km, samozrejme v teréne. Osobne som už tri dni pred pretekmi na bicykel nesadol, bol som vo vode na Vrbove, upravil stravu, zvýšil príjem magnézia. Samozrejme dôležitá je aj technika jazdy, ako aj technika, ktorú máte „pod zadkom“, ale to sú už len doplnkové faktory. Podstatná je chuť zabojsť, vôľa prekonať sám seba a potom to pôjde. Mne sa to veľmi páčilo, na rok by som rád šiel 222, snáď Ivon presvedčím a pôjde so mnou aspoň ako podpora. Tá od šampionky by sa mi určite zišla,“ doplnil Koňak.

Oliver Buza

